

PILOTSATSNINGAR INFÖR DET NYA PROGRAMMET | PROJEKT I FOKUS | INTERNATIONELL
SAMPRODUKTION | EUROPAÅRET FÖR KULTURARV | EUROPEAN FILM FORUM

KREATIVA EUROPA I FOKUS #2019:1

Från vänster: Eva Rehbinder, Ulrika Nisell, Dominic Chennaya Cecilgård, Ingrid Heller och Elin Rosenström. Foto: Hans Alm.

Välkommen till årets första nummer av Kreativa Europa i fokus – ett infoblad om vad som är på gång inom EU-programmet Kreativa Europa och inom EU i stort vad det gäller de kreativa och kulturella sektorerna. Vi som ligger bakom bladet är Kreativa Europa Desk Sverige – nationell kontaktpunkt för Kreativa Europa i Sverige. Vi finns på Kulturrådet och Svenska Filminstitutet och har som uppgift att informera om programmet och ge rådgivning för dig som vill söka stöd.

I det här numret kan du läsa om två pilotsatsningar som bereder vägen för nästa programperiod av Kreativa Europa 2021–2027. Dessutom blir det intervju med Ann-Louise Dahlgren som var nationell samordnare under Europaåret för kulturarv 2018, intervjuer med produktionsbolaget Yellowbird och Danskomaniet SPINN som bägge fått stöd från Kreativa Europa, och mycket mer.

Trevlig läsning!

Dominic Chennaya Cecilgård, Elin Rosenström, Eva Rehbinder, Ingrid Heller och Ulrika Nisell

NY EU-LAGSTIFTNING OM UPPHOVSRÄTT BLIR VERKLIGHET

Förslaget till ny EU-lagstiftning om upphovsrätt har debatterats flitigt de senaste åren. Den 15 april röstade en majoritet av ministerrådet för lagstiftningen som nu kommer att träda i kraft inom de närmaste två åren.

Förhandlingarna kring förslaget – som först lades fram av EU-kommissionen 2016 – har varit långdragna. Det har varit så kallade trepartsförhandlingar mellan Europaparlamentet, ministerrådet och EU-kommissionen.

Den 13 februari i år kunde Europaparlamentet, ministerrådet och EU-kommis-

sionen slutligen enas om ett gemensamt förslag som ministerrådet nu formellt har antagit.

Den nya lagstiftningen innehåller många olika delar, och innebär bland annat att upphovsmän – till exempel kulturskapare eller tidningsutgivare – kan förhandla med Google, Facebook och andra digitala plattformar om att få kompensation för när deras upphovsskyddade innehåll används. Detta gäller dock inte enskilda ord och mycket korta utdrag ur upphovsskyddat material.

De nya reglerna handlar också om att plattformar som Google och andra har skyldighet att aktivt arbeta för att upp-

hovsskyddat material inte ska användas på deras plattformar utan att rättigheterna för att använda materialet finns på plats.

Eftersom de nya reglerna för upphovsrätt är ett direktiv så börjar det inte gälla direkt efter att beslutet är fattat. Så fungerar det med förordningar men för direktiv har medlemsstaterna 1–2 år på sig att genomföra förändringarna i lagstiftningen. För Sveriges del betyder det att den svenska lagstiftningsprocessen nu kommer att ha sin gång innan de nya reglerna börjar gälla.

Användandet av teknik, till exempel virtual reality, uppmuntras i utlysningen för sektorsövergripande samarbeten. Foto: Unsplash.

Pilotsatsningar inför det nya programmet

2021 börjar en ny programperiod för Kreativa Europa. Förhandlingar om programmets budget och innehåll pågår för fullt i EU:s olika organ och instanser. Just nu finns två pilotsatsningar som ska bereda vägen för det nya programmet.

Det handlar dels om en satsning på innovativa projekt i skärningspunkten mellan kultur och audiovisuella medier med fokus på digital teknik, dels om ett mobilitetsstöd för professionella konstnärer och kulturarbetare inom bild- och formkonst och scenkonst.

Inom bägge pilotsatsningarna pågår utlysningar 2019.

Creative Innovation Labs: Digital teknik inom sektorsövergripande samarbeten

Creative Innovation Labs föreslås bli en ny stödform i Kreativa Europa 2021–2027. Inom stödformen ska det finnas möjlighet att testa nya sektorsövergripande sätt att distribuera, tillgängliggöra och finansiera kultur och kreativitet.

Som en del av pilotsatsningen utlyser EACEA stöd för projekt som samlar olika typer av kompetens inom de kulturella och kreativa sektorerna. Sista ansökningsdag är 20 juni 2019 och utlysningen kan finansiera sektorsövergripande samarbeten där aktörer inom museisektorn, scenkonst, musik och kulturarvssektorn använder teknik (till exempel virtual reality) för att möjliggöra skapande eller sprida och marknadsföra kreativt innehåll.

Den totala budgeten för utlysningen är 1,75 miljoner euro och minsta belopp att ansöka om är 150 000 euro. Mellan 6 och 10 projekt kommer att få stöd. Resultatet av projektet ska presenteras i samband med en offentlig workshop där man

bedömer effekten av initiativet.

Läs mer på programkontoret EACEA:s webbplats, <http://eacea.ec.europa.eu>

i-Portunus: Mobilitetsstöd för konstnärer

i-Portunus är ett pilotprojekt som ska undersöka olika sätt att stödja och främja rörlighet inom Europa för professionella konstnärer och kulturarbetare. Programmet ska bidra till att enskilda konstnärer och kulturarbetare får möjlighet att utveckla samarbeten och konstnärliga projekt, delta i nya nätverk, nå ny publik, få inspiration och vara del av Europas kulturella ekosystem.

Det är Goetheinstitutet som – tillsammans med Institut Français, den ukrainska kulturplattformen Izolyatsia och Nida Art Colony vid Vilnius konstakademi – genomför projektet med finansiering från EU-kommissionen.

Eftersom det är ett pilotprojekt, kommer Goetheinstitutet att utvärdera alla delar i processen: ansökan, urvalsprocessen och resultatet av satsningen. De personer som får mobilitetsstöd kommer också att bli intervjuade om sina erfarenheter av att delta i satsningen.

Tre utlysningar äger rum inom i-Portunus mellan april och september 2019. Totalt kommer 350–500 kortare internationella aktiviteter (mellan 15 och 85 dagar) inom scenkonst och bild- och formkonst i Europa kunna få stöd genom programmet.

Den första utlysningen hade deadline den 15 maj och riktade sig till professionella konstnärer och kulturarbetare inom bild- och formkonst och scenkonst, baserade i de länder som deltar i Kreativa Europa.

Läs mer på i-Portunus webbplats, www.i-portunus.eu

Moving Beyond Inclusion grundar sig i övertygelsen om att ett inkluderande arbetssätt leder till mer spännande och konstnärligt intressanta processer. Foto: Danskkompaniet SPINN.

”Samarbetet har fått oss att våga tänka större!”

Danskkompaniet SPINN var ett av de sex danskompagnier som ingick i Moving Beyond Inclusion – ett europeiskt samarbetsprojekt för att skapa lika möjligheter för alla att utöva danskonst. Här berättar Veera Suvalo Grimberg, konstnärlig ledare på SPINN, om projektet.

Hur fick ni idén om att samarbeta i projektet?

Det var det brittiska kompaniet Candoco Dance Company som tog initiativet. De hade samarbetat med oss och de andra kompanierna i projektet på olika sätt genom åren och kände att tiden var mogen för ett större samarbete.

Candoco bjöd in alla kompanier till ett första möte i Glasgow 2015, ett år innan vi sökte stöd, för att planera projektet. Vi bestämde oss för att göra ett tvåårigt projekt till att börja med. Planen var sedan att söka stöd för ett längre samarbetsprojekt på fyra år. Då fanns inte Brexit i tankarna – den frågan kom upp under projektets gång. Att hitta fler sätt att samarbeta på känns extra viktigt nu när läget för Candoco och resten av den brittiska kulturbranschen är så osäkert.

Hur gick ansökningsprocessen till? Vad lärde ni er?

Vi sökte 2016 och fick stöd på första försöket. Det är inte så vanligt förstod vi så många lyfte på hatten för oss och det blev vi självklart stolta över!

Alla bidrog i arbetet med ansökan och vi bollade idéer mellan oss. Eftersom initiativet kom från Candoco och de var projektledare tog de ett större ansvar men alla var med på olika sätt.

Ansökningsprocessen var rolig men inte alltid enkel. Att få ihop budgeten är till exempel smått komplicerat, inte minst

eftersom så många länder är inblandade. Som tur var så var ingen part helt ovan vid att arbeta i projektform!

Vid sidan av ansökan till Kreativa Europa hade vi en egen process här i Sverige där vi sökte medfinansiering från regionen och Kulturrådet. Vi har ju lyckan att ha ett utbyggt stödsystem i Sverige men alla länder har inte det så processen såg ganska olika ut mellan kompanierna.

Berätta om projektet!

Kärnan är att visa på mångfald och skapa lika möjligheter för alla att utöva danskonst. Labben var navet i projektet. Vi hade ett labb per år, ett i Italien och ett i Uddevalla. Dessutom hade vi många mindre möten mellan dansare, konstnärliga ledare, projektledare och producenter i de olika länderna som ingick i samarbetet. Träffarna hade olika fokus och alla bidrog med det de kunde bäst. Vi kunde till exempel presentera det arbete vi gjort med tillgänglig webb och inspirera andra.

Vi försökte dra nytta av det lokala sammanhanget och arrangerade labbet i Uddevalla i anslutning till dans- och teaterfestivalen i Göteborg så att Candoco och andra kompanier kunde delta där också. Vi anordnade också öppna seminarier och bjöd in allmänheten till föreställningar. Och så såg vi till att bjuda in olika typer av koreografer – personer både med och utan erfarenhet av den här typen av projekt. Till exempel bjöd vi in koreografen Carl Olof Berg till labbet i Uddevalla och nu har han koreograferat föreställningen Skirtpower hos oss!

Vad har samarbetet gett er?

Det har varit otroligt betydelsefullt! Vi hade inte kommit så långt internationellt utan det här. Till exempel gör en av

Dansare på Världskulturmuseet i Göteborg under ett arrangemang i anslutning till Moving Beyond Inclusion. Foto: Danskompagniet SPINN och Världskulturmuseet.

våra dansare ett utbyte hos Candoco i London och andra dansare har fått möjlighet att arbeta i Italien och Kroatien. En väldigt stor sak som kommit ut av samarbetet är att vi gör en samproduktion med den italienska koreografen Chiara Bersani som vi träffade under labbet i Uddevalla 2016. Hon såg SPINN:s dansare och hörde av sig och ville samarbeta. Det har lett till att den italienska festivalen Oriente Occidente nu samproducerar vår nästa föreställning, Moby Dick av Chiara Bersani. Den får premiär 2020, under festivalen i Rovereto i Italien. Det samarbetet hade aldrig kunnat bli av utan Moving Beyond Inclusion!

Förutom konkreta internationella samarbeten, nätverk och utbyten så har samarbetet fått oss att våga tänka större! Vi känner oss starkare och kan mer än innan. Vi har fått vänner på alla plan – dansare, koreografer och producenter – och har upptäckt att det finns en öppenhet hos alla, även hos dem som är väldigt erfarna. Alla har varit lika värda i det här projektet och alla har något att tillföra och lära varandra – oavsett tidigare erfarenhet.

I grunden handlar det om att delta på lika villkor. Vår typ av verksamhet har fått högre status – både i dansvärlden och i samhället i stort. Genom att vara med i det här projektet har vi börjat prata annorlunda om oss själva. Kanske var tiden mogen för det men Moving Beyond Inclusion har gjort att vi utvecklats och kommit till den punkten att vi nu presenterar oss som ett danskompagni, inte som Sveriges integrerade danskompagni som vi sa tidigare!

Vad är planen framöver?

Vi fortsätter att samarbeta och har nu fått stöd från Schweiz, genom pengar från Pro Helvetia, Swiss Arts Council. Det

nya projektet heter SPARK och där ingår alla kompanier från Moving Beyond Inclusion. Det schweiziska kompaniet Beweg-Grund är projektledare och vi har också fått med oss Coda-festivalen i Oslo.

Eftersom det är osäkert om brittiska Candoco kan söka EU-stöd igen på grund av Brexit behöver någon annan ta på sig rollen som projektledare. Inget kompani har vågat göra det än – inte vi heller. Det krävs mycket mod och resurser så vi avvaktar lite just nu. Men vårt samarbete fortsätter. Vi har fått kollegor och vänner för livet som vi aldrig kommer att släppa. Jag kan varmt rekommendera den här typen av samarbeten – vi har lärt oss enormt mycket – och det bara fortsätter!

FAKTA: MOVING BEYOND INCLUSION

Roll i projektet: Förutom SPINN/Producentbyrån ingick Associazione Incontri Internazionali di Rovereto/Oriente Occidente dance festival i Italien, The Croatian Institute for Movement and Dance, Kroatien, tanzfähig Wohlfarter Richarz GbR, Tyskland, och Beweg-Grund, Schweiz, som partnerorganisationer i projektet. Candoco Dance Company i Storbritannien var projektledare.

Typ av EU-stöd: Tvåårigt europeiskt samarbetsprojekt inom Kreativa Europa, pågick 2016–2018.

Projektets syfte: Att utveckla färdigheter, expertis och publik för den professionella inkluderande sektorn av personer med funktionsvariationer. Projektet grundar sig i övertygelsen om att arbeta inkluderande ger ett mer spännande, intressant och konstnärligt arbete, även för publiken.

Bild från filmen Winter Brothers. Foto: Hlynur Palmason.

Metoder från spelvärlden ska engagera tittarna

Draken Film är en svensk VOD-plattform – det vill säga en plattform för video on demand – med över 500 långfilmer, dokumentärer och kortfilmer från hela världen. 2018 fick företaget Kreativa Europas stöd för onlinemarknadsföring.

Stödet fick de för sin nya satsning Leveling Up: Gamification as the next step for VOD business models. Den går ut på att spelifiera (eng: gamification) plattformen genom att dra nytta av metoder och teknik från spelvärlden för att skapa ett större engagemang för filmtittande och stärka möjligheterna att upptäcka nya filmer. De planerar bland annat att skapa paket av filmer baserade på en specifik regissör, genre eller tema. Genom att titta på ett helt paket kan användaren få en belöning eller ett märke som visar att hen tittat igenom det.

Att spelifiera plattformen och skapa ett belöningsystem är ett sätt för Draken Film att få in nya användare och uppmuntra

användarna att upptäcka helt nya filmer, genrer, upphovspersoner och filmrörelser. Genom att anpassa spelkoncept som progression, samarbete och belöningar – som ofta används i exempelvis träningsappar – vill de hitta sätt att sänka tröskeln för publiken att se film som de i annat fall kanske inte skulle ha sett.

Arbetet med projektet pågår fram till januari 2020.

FAKTA: OM DRAKEN FILM

VOD-plattformen Draken Film är ett helägt dotterbolag till Göteborg Film Festival. Den största delen av filmerna består av europeiska produktioner och samproduktioner. Många av filmerna finns inte tillgängliga någon annanstans i Sverige, eftersom det finns få andra distributionsmöjligheter för arthousefilm. Draken Film finansieras bland annat genom stöd från Kreativa Europa MEDIA och Västra Götalandsregionen.

3 frågor till nationella samordnaren Ann-Louise Dahlgren

2018 utsågs av EU till Europaåret för kulturarv. 663 evenemang med koppling till kulturarv arrangerades under året av en mängd olika aktörer bara i Sverige – och 11 500 totalt runtom i Europa. Vi har pratat med Ann-Louise Dahlgren som under 2018 hade uppdraget att vara nationell samordnare för satsningen på Riksantikvarieämbetet.

Vad gick Europaåret för kulturarv 2018 ut på?

Kärnan i satsningen var att lyfta lokala aktörer som arbetar med kulturarvsprojekt – både på ett lokalt och ett europeiskt plan. Kulturarvsåret omfattade både materiellt och immateriellt kulturarv – till exempel initiativ från museer, nedslag på arkeologiska platser, kulturmiljöer, berättande, traditioner, kunskapsöverföring, filmarvet, muskarvet och digitala satsningar. Allt i syfte att intressera människor mer för kulturarvet i hela Europa.

Alla 28 medlemsländer utsåg varsin nationell samordnare. Tillsammans med kollegorna arbetade jag med att samordna och kommunicera alla de arrangemang som ägde rum under året. En av våra uppgifter var också att se synergier mellan olika projekt och sätta människor i kontakt som arbetade med liknande teman.

Ett av målen med året var att lyfta fram alla satsningar som redan görs inom kulturarvet – både planerade och pågående projekt. Det handlade alltså inte om att dra igång massor av nya projekt utan snarare om att koppla samman och vidareutveckla sådant som redan var på gång. Och det visade sig att det fanns väldigt många ambitiösa och fina arrangemang, både i Sverige och Europa.

Nämna något av det viktigaste som hände under året!

En av de viktigaste uppgifterna var att ge en röst åt mindre, lokala arrangörer i hela Europa. Det var imponerande att se alla energiska regioner, kommuner, organisationer och ideella föreningar som genomför lokala initiativ. Temat kulturarv och lärande har varit centralt. Ett av många exempel är Hembygd 2.0 – ett samarbete mellan kommuner, region, skolor, hembygdsförbund och kulturinstitutioner i Bohuslän som levandegör lokala historier och kulturarv genom film och digitala berättelser.

En annan viktig sak var hur Europaåret för kulturarv fick människor att mötas och upptäcka nya möjligheter. Olika discipliner och sektorer fick upp ögonen för varandra och startade samarbeten på nya sätt. Många projekt och satsningar har gett ringar på vattnet - till exempel arrangerar Region Norrbotten i år Kulturarv 2019, en satsning som hämtat mycket inspiration från Region Gävleborgs satsning under kulturarvsåret, Kulturarv 2018.

Ann-Louise Dahlgren. Foto: Carlo Rocchi Bilancini.

Det blev också uppenbart att alla medlemsländer verkligen vill värna kulturarvet. Hela samarbetet kring Europaåret för kulturarv har präglats av entusiasm och vilja att dela med sig och lära av varandra. Det finns frågor som medlemsländer förstår tycker olika kring men när det gäller kulturarv är alla eniga om att det är viktigt att värna det!

Vad händer efter Europaåret för kulturarv?

Hela kulturarvsåret var lite som ett frö som EU-kommissionen sådde för att sätta kulturarvsfrågor på allas agendor, inte bara i EU utan även nationellt i medlemsländerna.

I slutet av 2018 presenterade EU-kommissionen "Europeiskt ramverk för kulturarv", ett officiellt dokument baserat på erfarenheter från Europaåret med förslag på hur medlemsländerna kan fortsätta att uppmärksamma och utveckla det europeiska kulturarvet. Gruppen som arbetat med året inom EU-kommissionen sammanställer nu en rapport med underlag från alla medverkande länder. Hur kommissionen konkret kommer att arbeta vidare med frågorna finns det nog svar på först efter att den nya EU-kommissionen kommit på plats.

”Stödet har hjälpt oss enormt”

Föreställ dig att bli felaktigt fängslad på en sluten klinik för psykopater där ingenting är vad det verkar och ingen tror på vad du säger? Till slut börjar du kanske tro att de har rätt och du har fel ...

Det är premissen för Yellowbirds nya serie Himmelsdalen (Sanctuary). Serien har producerats med stöd från Kreativa Europa då Yellowbird fick högsta möjliga stödsumma på 1 000 000 EUR (stöd till europeiska tv-program). Vi tog kontakt med Marianne Gray – seriens producent – för att höra mer om produktionen och vad stödet inneburit för dem.

Marianne har jobbat mycket både i Sverige och USA och tidigare producerat bland annat Lasermannen, Ockupationen och Huvudjägarna. Nu är hon sedan oktober 2018 bosatt i Los Angeles för att starta upp Yellowbirds verksamhet i USA.

– Planen om att flytta hit har funnits länge, men först skulle jag dra igång Himmelsdalen och det tar ofta ganska lång tid innan man får till allt med ett projekt. Det är dock bland det bästa jag vet med det här jobbet och det jag brinner för. Att hitta projekt som man har en vision för och hitta duktiga kreatörer och medarbetare som delar den visionen. Det kommer jag nog aldrig sluta med, även om jag inte skulle jobba för ett bolag längre. Men det är svårt att dra gränser mellan jobb och privatliv när man älskar sitt jobb, så det kan bli lite väl mycket ibland.

Thriller i alpmiljö

Himmelsdalen är en psykologisk thriller om enäggstvillingarna Siri och Helena (båda spelade av Josefin Asplund) som blir separerade vid tidig ålder på grund av sina kolliderande olikheter. När Helena i vuxen ålder får en inbjudan om att hälsa på Siri på en drömlig anläggning i Alperna – Himmelsdalen – är hon först avvaktande, men ser det snart som en chans till en spännande semester från sin trista tillvaro hemma i Västerås.

När Helena vaknar upp dagen efter sin ankomst inser hon att Siri är borta och att platsen hon är på inte är en resort, utan en avancerad anläggning där man forskar och experimenterar på psykopater. Siri har lämnat Himmelsdalen och Helena är nu fast i en levande mardröm där ingen är den de verkar vara och där alla tror att hon är den manipulativa, våldsamma och sjuka Siri.

– Det var för några år sedan som någon tipsade mig och min kollega Berna Levin om att läsa Himmelsdalen skriven av Marie Hermansson. Vi tyckte att den var fantastiskt spännande och att det kunde bli en bra serie av den. Det kändes också som att det skulle kunna bli något annorlunda från den nordic noir som vi skandinaver är kända för. En psykologisk thriller som utspelar sig i en fantastisk miljö och som till sin natur är internationell. Temat där en vanlig person sätts i en extraordinär situation är något vi tycker mycket om och som vi tror publiken kommer att gilla.

Flera års utveckling

Himmelsdalen är en samproduktion mellan Yellowbird, TV4/C More, TMG och Blacklight Television Limited och Marianne har

jobbat med projektet i runt tre år för att komma dit de befinner sig idag.

– Det har varit flera års utveckling där vi först presenterade konceptet på tv-mässan MIP i Cannes, sen tog vi fram ett eget manus och presenterade för intresserade parter. Eftersom dialogen mest är på engelska valde vi att gå till en brittisk manusförfattare – Charlie Fletcher. Förhandlingar tar ofta väldigt lång tid och det är lite av ett problem när man uppskattar budget. Innan vi kom igång hade mycket förändrats och det fanns för lite pengar eftersom löner går upp, saker blir dyrare och valutakurser förändras, bland annat.

Man kan tro att inspelningen var enkel eftersom den utspelar sig på en begränsad plats – det mesta sker på ett sjukhus och kringliggande stugor i Dolomiterna – men så var inte fallet. Vi jobbade med Fabula Pictures, ett servicebolag från Rom. Tillsammans kom vi fram till att det bästa var att spela in de flesta av våra interiörer i Rom – och exteriörer i Trentino – där vi hade stor hjälp av Trentino Film Commission. Det är också en internationell besättning av skådespelare som ska resa fram och tillbaka. Allt som allt spelade vi in i ungefär 90 dagar och Josefin (Asplund) var med i nästan varenda scen. Hon har gjort ett helt otroligt jobb måste jag säga.

Produktionen har enligt Marianne varit utmanande med tanke på den avlägsna inspelningsplatsen och den internationella sammansättningen av bolag och personer där många parter ska ha sitt att säga om slutmaterialet – bland annat ska 17 olika mastrar färdigställas.

– Det har också varit kulturella skillnader som varit en utmaning i jobbet. Speciellt med hierarkier, det var svårare för våra italienska medarbetare att säga ifrån uppåt. De skulle till exempel aldrig kunna säga till regissören att gå vidare från en scen. Vi är lite mer raka i Sverige tror jag, vill vi någonting säger vi det så att arbetet kan gå vidare. Det blev lite missförstånd ibland men det var ett helt underbart team som jobbade oerhört hårt, så allting löste sig alltid.

Hjälptes åt med ansökan

Det var under 2018 som Yellowbird ansökte om stöd från Kreativa Europa till produktionen av Himmelsdalen, något de har erfarenhet av sedan tidigare.

– Vi har ju gjort ansökningar tidigare på Yellowbird och man kan bli tokig, eftersom det är ett ganska omfattande arbete när man samtidigt är i uppstartsfasen av projektet. Det blir en gemensam insats från flera inblandade på bolaget där alla får ta de bitarna de kan bäst. Producenterna för projektet sätter det övergripande: visioner, hur vi ska jobba med projektet, vilket tänk vi har och så vidare. Sen får alla ansvara för den delen av ansökan som rör deras spetskompetens, vilket är väldigt bra. När alla känner sig nöjda med sin del syr vi ihop ansökan till en sammanhängande helhet.

Marianne tycker att ansökan i sig kan bidra med något mer förutom möjligheten att få extra pengar till projektet.

– Ja verkligen, den är ju ganska omfattande och ibland jobbig att skriva, men jag tycker att den ger väldigt bra överblick av projektet. Det är viktigt att få ett övergripande perspektiv: vad är det som är bra, vad är det vi ska satsa på, hur ska vi gå

Ur serien Himmelsdalen som producerats med stöd från Kreativa Europa. Foto: Yellowbird.

tillväga med det. På så sätt får man en tanke redan från början om vad som är viktigt med projektet och hur man ska sälja in det. Jag tror att det är väldigt nyttigt att få den överblicken i ett tidigt skede. Det gör det lättare att förutse eventuella problem eller utmaningar längs vägen.

Fick högsta stödbeloppet

Det var med glädje de i höstas mottog beskedet om att de fått 1 000 000 EUR för produktionen av Himmelsdalen, det högsta möjliga beloppet för stöd till europeiska tv-program.

– Du kan inte ana hur mycket det stödet har betytt för oss! Vi har verkligen jobbat under budget hela tiden. Vi visste ju heller inte hur det skulle gå, om vi skulle få stödet eller inte, förrän vi redan var igång med produktionen. När vi väl fick reda på resultatet var det en oerhörd lättnad.

Det har hjälpt oss enormt mycket för vi har haft en sådan press på oss och så lite pengar. Vi försökte göra allting vi ville men pengarna skulle inte räckt till för att färdigställa produktionen med den kvalitén vi hoppats på. Därför betyder stödet otroligt mycket och har tillåtit oss att göra serien som vi ville.

Har du några tips till andra som funderar på att söka stöd från Kreativa Europa? Hur ska man gå tillväga?

– Börja i tid. Långt innan deadline, för att hinna få ihop alla

delar från inblandade personer och parter, det tar mycket mer tid än man tror. Sedan har vi haft otrolig hjälp från er (anm. red Kreativa Europa Desk MEDIA) och kunskapen ni har, den har varit ovärderlig. Att vi har fått råd och feedback på ansökningar från er och att ni kan ge ett utlåtande. Det är verkligen viktigt att få en bedömning utifrån, annars är det lätt att hamna fel. Jag tycker verkligen att man ska utnyttja den kunskapen ni har. Det är svårt att veta hur andra tänker när man som producent sitter i sin egen bubbla. Alla som skriver har ju sina roller och det blir svårt att se på ansökan ur ett helhetsperspektiv. Så se till att ta hjälp från dem som kan.

FAKTA: YELLOWBIRD

Yellowbird i Sverige har en hel del på gång, Hidden (Förstfödd) visas just nu på Viaplay och arbetet med en andra säsong är redan påbörjat. Kriminalserien Rebecka Martinsson som bygger på författaren Åsa Larssons karaktärer från bokserien med samma namn kommer också få en andra säsong med premiär under 2020.

Bild som ingick i en fotoutställning under Cirkusmania, en festival som pågick parallellt med Subcase på Subtopia i Stockholm i våras. Subtopia ingår i plattformen Circus Next.
Foto: Eskil Rønningsbakken.

”Möjligheterna inom cirkus är obegränsade”

Circus Next är en av de plattformar som får stöd från Kreativa Europa för att främja nya konstnärliga och kreativa begåvningar. Nyligen var Cécile Provôt, plattformens chef, på besök i Stockholm för att delta i festivalen Subcase på Subtopia i Stockholm. Vi passade på att få en pratstund med henne.

Vad är den största fördelen för en organisation att vara medlem i Circus Next?

Först och främst handlar det om att kunna använda sig av Circus Next som en kvalitetsstämpel. På många håll i Europa skapar kopplingen till Circus Next och EU igenkänning och ger inflytande i förhållande till andra institutioner, och synlighet gentemot artister och konstnärer. Vi har också märkt att några av våra medlemmar använder EU-loggan för att få en större medvetenhet kring samtida cirkus!

Vilket är ditt främsta råd till de artister och konstnärer som vill ansöka om att bli en av era stipendiater?

Den som söker måste vara beredd på att bli väldigt, väldigt synlig och ha tänkt igenom sin skapandeprocess noga. Den konstnärliga intentionen är enormt viktig. Det huvudsakliga kriteriet för att bli antagen som stipendiat är att ha något unikt i sitt skapande och i sin intention. Så jag skulle säga att konstnärerna måste tänka igenom sina projekt mycket noga. Vi vet att bara själva processen att fylla i ansökan är ett professionellt steg framåt för många unga konstnärer. Ansökan i sig hjälper verkligen konstnärerna att strukturera sig och det behöver den som söker vara beredd på. Den som vill förverkliga sitt unika konstnärskap måste också vara beredd att sätta på sig projektledarhatten.

Vad betyder samtida cirkus för dig?

Det är en väldigt svår fråga! Vad jag framför allt gillar med cirkus är det som en av de första konstnärer jag arbetade med sa till mig: ”En skådespelare kommer att säga ”Jag flyger” men en cirkusartist kommer faktiskt flyga, eller i alla fall försöka flyga.”

Vad jag uppskattar med cirkus är att möjligheterna är obegränsade och att cirkusartisten alltid kommer att försöka göra saker. Jag gillar den där uppfinningsrikedomen och kreativiteten. Och så uppskattar jag att samtida cirkus

verkligen kan förmedla ett sådant brett känsleregister. Cirkus handlar inte bara om att ta risker eller om underhållning och clownkonster – det är mycket mer än så! Konstnärerna inom samtida cirkus är kreativa och uppfinningsrika och det är vad jag uppskattar allra mest.

Circus Next gick nyligen från att vara ett samarbetsprojekt inom Kreativa Europa till att bli en plattform. Vad har den största förändringen varit?

Skillnaden är att vi i plattformen är många fler! Vi är en större och starkare grupp och vi täcker många fler geografiska områden nu vilket är bra för sektorn. I samarbetsprojektet var vi väldigt fokuserade på att ge stöd i den kreativa processen men genom plattformen klarar vi av att både ge stöd i den kreativa processen och att ge stöd för turnerande. Det betyder att den möjlighet till internationell spridning och utbyte som vi kan erbjuda konstnärerna inte bara handlar om att visa upp färdiga shower utan också om utbyte i form av work-in-progress-presentationer. Vi försöker fortfarande erbjuda kreativa residens men vi ber alltid konstnären att presentera sitt arbete inför en publik i samband med det, även om det inte är färdigt. Publiken kan vara professionell eller allmän, liten eller stor – det är upp till konstnären.

Vilket är ditt starkaste minne kopplat till samtida cirkus?

Det är svårt att säga! En av de första föreställningar jag såg var med det franska kompaniet Les Arts Sauts. De finns inte längre men de var väldigt kreativa och gjorde flygande trapets med många artister samtidigt. Som publik låg vi i en slags vilstolar och kunde se cirkusartisterna flyga ovanför oss. Det var en väldigt stark upplevelse! Självlärt finns det många fler minnen och föreställningar men det här var en av de första föreställningarna jag såg och kompaniet är ett av de där mytiska kompanierna i Frankrike och Europa.

FAKTA: PÅ GÅNG INOM CIRCUS NEXT

Den 7 juni 2019 är det deadline för konstnärer inom cirkus att ansöka med projekt som pågår 2019–2021. I Circus Next ingår 22 partners från olika länder i Europa. Subtopia i Sverige är en av dem. Läs mer om Circus Next på www.circusnext.eu

Foto: Unsplash.

GARDIA
ICGLAND

vacation

Nicolas
&
Silvana
6/12/12

10
EURO

100
EURO

100
EURO

Internationell samproduktion skapar möjligheter

Det finns något som alla branscher har gemensamt, de stora spelarna som gör stora produkter dominerar marknaden. Men när små spelare samarbetar kan de ofta skapa något tillsammans som kan mäta sig på marknaden. Det här gäller även de kreativa branscherna där audiovisuella verk samproduceras.

European Audiovisual Observatory, EAO har gjort en sammanställning av Europas samproduktionslandskap 2007–2016. Hela studien finns att läsa på webben, i den här artikeln gör vi en kortare sammanfattning:

Samproduktionen går bortanför enkla finansiella stöd vilket innebär samfinansiering av det audiovisuella verket, medägande av rättigheter och delning av intäkter.

Det finns flera fördelar och incitament för en internationell samproduktion utöver de kulturella: finansiering i form av stöd i det samproducerande landet, tillgång till samproduktionsfonder och produktionslättnader. Produktionsländerna kan utöka cirkulationen av sina verk och därmed nå en större publik. Under perioden 2010–2015 visade samproduktioner enbart positiva resultat när det gäller releaser, intäkter och cirkulation.

Fler filmer produceras

Antalet produktioner i Europa har stadigt ökat. Mellan år 2007 och 2016 producerades 18 000 filmer, en ökning på 47 procent under perioden. 2007 producerades 1444 filmer och år 2016 var antalet produktioner 2 124. Samproduktioner ökade från 297 till 425, vilket innebar en ökning med 43 procent.

Den största anledningen till den ökade produktionen står dokumentärerna för. Under den nämnda perioden har dessa nästan fördubblats, 2016 producerades 698 filmer och de flesta av dessa är producerade enbart nationellt, endast 101 av de 698 var samproduktioner. Men, när en tittar på andelen majoritetssamproduktioner över samma tioårsperiod är det inte någon större skillnad mellan dokumentärer (57,8 procent) och spelfilm (52,5 procent).

Frankrike i topp

De flesta länder producerar många fler filmer än de som är internationella samproduktioner. 20 procent av alla produktioner i Europa var samproduktioner (spelfilm 22 procent och dokumentärer 16 procent) med undantag av två länder som producerar fler samproduktioner än nationella filmer; Belgien med 56 procent och Luxemburg på 53 procent. Lägre andel än 20 procent har Storbritannien och Italien. Inom Norden låg Danmark högst med 30 procent, strax följt av Sverige 29 procent och Norge 28 procent, Finlands samproduktionsandel låg däremot under 20 procent.

De europeiska länder som producerar mest är också de största samproducenterna och där låg Frankrike i topp med 566

produktioner. Sedan kom Spanien (460), följt av Tyskland (411) och sedan Schweiz (221). De tio länder som hade högst andel samproduktioner står för 70 procent av majoritetssamproduktionerna.

Olika typ av samproduktioner

I studien har EAO kunnat särskilja tre typer av samproducenter:

Länder med få produktionsresurser (vanligtvis beroende av landets storlek och/eller produktionsindustri), *länder som behöver en utländsk partner* för att kunna producera (Luxemburg, Cypern, Slovakien, Montenegro, Island med flera.)

Medelstora länder som behöver maximera sin produktionspotential genom att söka samproducenter med utländska partners (Belgien, Irland, Portugal, Kroatien, Danmark, Sverige med flera.)

Topproducerande länder som har som mål att maximera sin produktionspotential men som har en tillräckligt stor industri för att även kunna göra helt nationella filmer. Det är inte överraskande att av de topproducerande länderna var andelen samproduktioner lägre än 30 procent och i vissa länder mycket lägre såsom Italien 12 procent, Ryssland 11 procent, Turkiet 7 procent och Storbritannien endast 7 procent.

De flesta huvudproducenter i Europa samproducerar ett jämnt antal av både majoritets- och minoritets-samproduktioner. Andelen för minoritetssamproduktionerna i den totala andelen samproduktioner var mellan 35 procent och 55 procent och för mindre och medelstora länder låg minoritetssamproduktioner något högre än majoritetssamproduktioner.

Höga besöksiffror

När det gäller cirkulationen och biobesök av samproduktioner finns det endast siffror från EAO:s analys som gjordes 2010–2015 då det kom fram att även om samproduktioner endast utgjorde drygt 24 procent av den totala produktionsvolymen var besöksiffrorna i världen något högre än för enbart nationella filmer med drygt 50 procent för europeiska filmer och nästan 57 procent för EU-filmer. Det betyder att samproduktioner genererade ungefär tre gånger mer besök än enbart nationella filmer. När det gäller dessa siffror får man ha i åtanke att en stor del är brittiska produktioner med amerikanska majoritetssamproducenter, tar man bort dem sjunker siffran till 35 procent av årliga besök för europeiska filmer.

Drygt 39 procent av alla filmer producerade i Europa fick biopremiär i ett annat land än det egna, för samproduktioner är siffran 63 procent. Det innebär att samproduktioner reser betydligt bättre än enbart nationella filmer. Samproduktioner har också potentiellt en större marknad eftersom det är naturligt att de visas i samproducenternas länder.

Livlig debatt om textning

Årets första upplaga av European Film Forum, EFF ägde rum i februari under filmfestivalen i Berlin. Eftersom Kreativa Europa MEDIA och Horizon 2020 stöttar många textningsprojekt handlade flera programpunkter om hur nya teknologier kan hjälpa europeisk film att resa över Europa och internationellt genom de olika möjligheterna som finns för textning och dubbning.

Flera olika paneler diskuterade ämnena under EFF och gav sina perspektiv på framtiden för europeiskt audiovisuellt material. På scen fanns personer både från filmindustrin och den bredare audiovisuella industrin med representanter från Deutsche Welle, Knudsen och Streuber Medienmanufaktur, The Match Factory, Lumière, ZDF Digital, MUBI och Limecraft.

Olika utmaningar

Paneldeltagarna framhöll att utmaningarna med den flerspråkiga marknaden inte bara är kopplade till olika språk, utan att det har minst lika mycket att göra med olika kulturer och traditioner.

Till exempel så finns det länder där dubbning nästan inte används alls – förutom för barnfilmer och animationer – medan det i andra länder är standard att dubba. Beslutet att texta eller dubba ett verk beror alltså inte bara på själva verket, utan också på den marknad där verket ska distribueras. I vissa länder såsom Frankrike och Tyskland är dubbningen fortfarande essentiell även om trenden att texta innehåll blir vanligare av två anledningar: för att folk blir mer vana vid att se originalinnehåll med text på internet, och för att textning behåller originaliteten av verket, som är väldigt viktigt för nya publik.

Olika former av automatiserade översättningar diskuterades eftersom många stora producenter letar efter sätt att minska kostnader och göra sina verk tillgängliga för en större publik.

Mänskliga faktorn avgör

Debatten var till och från väldigt livlig med upprörda inlägg från publiken men panelen kunde ändå enas kring att den mänsk-

liga faktorn och komponenten för att texta eller dubba verk aldrig kan ersättas helt av teknologin. Den kreativa processen att texta eller dubba ett verk kräver noggrann analys, kulturell och språklig förståelse samt fingertoppskänsla.

Paneldeltagarna delade sina positiva erfarenheter av att använda automatiserade verktyg som förenklar och snabbar på översättningen. De framhöll dock vikten av att kunna få texten granskad och korrekturläst av en översättare eller redaktör i slutet för att försäkra sig om att översättningen höll hög kvalitet.

Fler får tillgång

Ett intressant inlägg kom från publiken som uppmanade producenter att involvera översättare i ett tidigare skede av projektutvecklingen. De menade att projektet gynnas enormt av detta, både för att det underlättar textnings- och dubbningsprocessen, och för att det ökar chanserna för projektet att resa eftersom kulturella, traditionella och språkliga utmaningar bemöts och blir lösta tidigare.

Avslutningsvis kan det sägas att även om deltagare ur publiken främst ville framhålla vikten av det mänskliga arbetet så enades de flesta om att framväxandet och användandet av lättillgängliga och effektiva teknologier för att texta och dubba är positivt. De hjälper verk att resa som annars kanske inte hade rest alls. På så sätt tillgängliggörs mer kultur för fler människor runtom i Europa och världen.

FAKTA: EUROPEAN FILM FORUM

Forumet är ett initiativ från EU-kommissionen och är en plattform för så kallad strukturerad dialog, en slags metod som EU-kommissionen använder för kulturpolitiska samtal, inom den audiovisuella sektorn. Det arrangeras varje år i samband med olika filmfestivaler. Alla panelsamtal från dagen på Berlins filmfestival finns att se via youtube-kanalen för Digital Single Market.

23 BÖCKER PÅ SVENSKA SKA ÖVERSÄTTAS TILL ANDRA EUROPEISKA SPRÅK

Det finns ett stort intresse hos bokförlag i Europa att översätta och publicera svensk skönlitteratur. I den senaste fördelningen av stöd till litterära översättningsprojekt inom Kreativa Europa finns 23 svenska titlar.

Här hittar du alla de svenska titlarna. Hela listan på vilka böcker som ska översättas finns på programkontoret EACEA:s webbplats.

Foto: Unsplash.

Titel på svenska, författare, målspråk, förlag

Till sista andetaget, Anne Swärd, Albanska, Botime Pegi Shpk

Beckomberga – ode till min familj, Sara Stridsberg, Albanska, Shtepia Botuese Dituria

Folkungaträdet, Verner von Heidenstam, Bulgariska, Ik Persey Eood

Samlade dikter, Karin Boye, Spanska, Gallonero Deiciones

Närmare kommer vi inte, Anneli Furmark, Franska, Éditions ça et là

Det var vi, Golnaz Hashemzadeh Bonde, Kroatiska, Fraktura Društvo s Ogranicenom odgovornoscju za nakladnistvo

Egenmäktigt förfarande, Lena Andersson, Ungerska, Hangar 7 Doo za usluge promocije

Djur som ingen sett utom vi, Ulf Stark, Lettiska, Liels un mazz sabiedriba ar ierobezotu atbildibu

Sagor om natten, Kitty Crowter, Lettiska, Liels un mazz sabiedriba ar ierobezotu atbildibu

Som hund, som katt, Per Nilsson, Lettiska, Liels un mazz sabiedriba ar ierobezotu atbildibu

I skuggan av ett brott, Helena Henschen, Makedonska, Association for publishing trade and services antolog books dooel export import skopje

Vi ses i Obsan, Cilla Janckert, Makedonska, Izdavacki centar tri dooel skopje

Ishavspirater, Frida Nilsson, Makedonska, Publishing company bata press millennium limited liability company skopje

Djupa kärlek ingen, Ann Jäderlund, Serbiska, Obadovic Marija

De polyglotta älskarna, Linda Wolff, Serbiska, Preduzece za izdavacku i grafick delanost heliks doo

Fågeln i mig flyger vart den vill, Sara Lundberg, Engelska, Book Island Ltd

Pappaklausulen, Jonas Hassen Khemiri, Engelska, Random House Ltd

Skuggan över stenbänken, Maria Gripe, Bulgariska, Vassilka Vancheva

Handlingen, Sara Mannheimer, Ungerska, Metropolis media group

Åskan, Ulf Stark, Italienska, Iperborea Srl
Sunnanäng, Astrid Lindgren, Italienska, Iperborea Srl

Pappaklausulen, Jonas Hassen Khemiri, Holländska, Uitgeverij De Geus

Odödlighetens elixir, Gabi Gleichmann, Slovenska, Mladinska knjiga založba

RAPPORTER FRÅN EAO

European Audiovisual Observatory, EAO, har nyligen publicerat två rapporter. Den ena handlar om finansieringsmöjligheter från nationella och regionala fonder för audiovisuella verk i EU:s 28 länder. Rapporten innehåller även fallstudier över hur olika länder arbetar med bland annat genus och mångfald.

Den andra är en kartläggning på uppdrag av de europeiska filminstituterna (EFAD:s). Diskussioner kring direktivet om audiovisuella medietjänster (AVMSD) har genererat debatter om nationella regleringsramar för att främja europeiska verk. Det fanns därför ett stort behov av jämförande data och analys av de europeiska ländernas olika initiativ och stödregler. Analysen behövs för att identifiera hur direktivet ska tillämpas för tv-kanaler, VOD-plattformar och distributörer.

Rapporterna kan laddas ner på EAO:s webbplats, www.coe.int

EUROPA CINEMAS ÅRSMÖTE

I samband med filmfestivalen i Cannes höll Europa Cinemas sitt årliga möte. Det är ett bra tillfälle för medlemmar i nätverket att träffas och få uppdateringar om bland annat Europa Cinemas-/MEDIA-resultaten från 2018 och marknadssiffrorna för europeiska biografer 2018 från European Audiovisual Observatory, EAO. Under träffen presenterades också andra spännande initiativ runt om i Europa, såsom Tales of Europe, European Arthouse Cinema Day och – från Sverige – Cinemas for Climate som presenterades av initiativtagaren Jens Lanestrand från Biografcentralen.

Satsningen syftar till minskad klimatpåverkan genom kompetensutvecklande arbete för Sveriges biografer, dels genom föreläsningar och dels genom att Biografcentralen på sin hemsida delar idéer och tips på hur biografer kan arbeta

för att minska sitt avtryck. Biografcentralen menar att initiativen kan vara hur små eller stora som helst – alltifrån att ta bort allt godis med palmolja från utbudet på en biograf till att förnya och utveckla biografens värme, ventilation och styrning i maskinrummet.

Mer information om initiativet finns på Biografcentralens webbplats.

Foto: Europa Cinemas.

NY RAPPORT: HUR SKA DE KULTURELLA OCH KREATIVA SEKTORERNA FINANSIERAS?

Vilka nya möjligheter till finansiering finns för de kulturella och kreativa sektorerna i Europa? Den frågan är central i en rapport som EU-kommissionen lanserade i början på april. Nya strukturer där medfinansiering från riskkapitalister och så kallade affärsänglar ingår är en möjlighet som beskrivs i rapporten.

De kulturella och kreativa sektorerna står för omkring 4,5 procent av EU:s BNP, har en god tillväxt och bidrar med innovation och mångfald på olika sätt. Trots detta finns svårigheter för företag och organisationer inom de här sektorerna att hitta finansiering för nya aktiviteter och utveckling.

Kreativa Europa och lånegarantin, som är en del av programmet, är exempel på insatser för att få fler möjligheter till finansiering för de kulturella och kreativa sektorerna. Men det behövs fler och utökade insatser. Rapporten pekar på att det finansieringsglapp som funnits sedan tidigare fortsätter att vara en utmaning för de här sektorerna runt om i Europa.

Rekommendationen i rapporten är att möta problemet med en mix av insatser och finansieringsinstrument. Utöver lånegarantin så kan en framtida möjlighet vara en struktur för medfinansiering genom så kallade affärsänglar (business angels) och riskkapitalister med crowdfunding som ett komplement. Till de kulturella och kreativa sektorerna räknas i det här sammanhanget film, tv och radio, litteratur, tidskrifter, musik, scenkonst, bild- och formkonst, kulturarv, design och arkitektur.

Om Kreativa Europa

Kreativa Europa är Europeiska kommissionens program för stöd till de kulturella och kreativa sektorerna. Programmet pågår 2014–2020 och ger europeiska aktörer inom tv, film, dataspel, konst och kultur möjligheter att samarbeta internationellt och nå ut till en internationell publik.

Kreativa Europa är uppdelat i de två delprogrammen Kultur och MEDIA samt ett sektorsövergripande programområde. Kreativa Europa Desk Sverige informerar om programmet och ger stöd vid ansökningar. Statens kulturråd och Svenska Filminstitutet delar på uppdraget – Kulturrådet ansvarar för delprogrammet Kultur och Filminstitutet för delprogrammet MEDIA.

Behöver du råd?

Vill du veta vilka möjligheter du har till stöd, få veta vad Kreativa Europa kan erbjuda dig som kulturarbetare, eller få hjälp i ansökningsarbetet? Boka gärna ett möte med oss!

Träffa oss!

Vi arrangerar möten och seminarier runt om i landet för att berätta om möjligheterna inom Kreativa Europa. Vi besöker också en rad festivaler och evenemang. Följ kalendarierna på våra hemsidor och i våra nyhetsbrev för mer information!

Kreativa Europa i fokus ges ut av Kreativa Europa Desk Sverige

Kreativa Europa Desk Kultur

Ingrid Heller, 08 519 264 16, ingrid.heller@kulturradet.se
Eva Rehbinder, 08 519 264 22, eva.rehbinder@kulturradet.se
Elin Rosenström, 08 519 264 15, elin.rosenstrom@kulturradet.se
Postadress: Kulturrådet, Box 27215, 102 53 Stockholm

Kreativa Europa Desk MEDIA

Dominic Chennaya Cecilgård, 08 665 12 07, dominic.chennaya@filminstitutet.se
Ulrika Nisell, 08 665 12 05, ulrika.nisell@filminstitutet.se
Postadress: Svenska Filminstitutet, Box 27126, 102 52 Stockholm

Följ våra löpande nyheter

Prenumerera på nyhetsbrev via våra webbplatser
www.kreativaeuropa.eu

Följs oss på Facebook

www.facebook.com/deskkultur | www.facebook.com/kreativaeuropa

Följ oss på Twitter

@DeskKultur | @MEDIA_Desk

KULTURRÅDET

**Svenska
Filminstitutet**

**Kreativa
Europa**